

ВИЗНАЧЕННЯ ДЕКОРАТИВНОСТІ ПЕГМАТИТУ ГРАФІЧНОЇ СТРУКТУРИ

Декоративність пегматиту графічної структури (письмового пегматиту) в першу чергу залежить від наявності графічного малюнка та якості полірування.

Головним критерієм оцінки якості письмового пегматиту виступає його малюнок текстури, а саме розмір, форма та орієнтування зерен кварцу в польовому шпаті, чіткість контурів і схожість малюнка з давньоєврейськими і арабськими письменами.

За розміром зерна кварцу в пегматитах поділяють на 4 групи: великі – 30-15 мм, середні – 5-15 мм, дрібні – 3-5 мм, точкові – 3 мм і менше. Так, зерна кварцу розміром понад 20 мм не мають належного естетичного ефекту в малогабаритних виробках, а пегматити з дрібною графікою повністю втрачаються в великогабаритних. Найбільш добре сприймається розмір іхтіогліптів 5-15 (мм).

Морфологічні типи кварцових іхтіогліптів підрозділяються на: пластинчасті, стрижневі, глобулярні, спіральні. Часто спостерігається перехід від одного типу іхтіогліптів до іншого в межах одного зразка, тобто наявність перехідних зон. Найчастіше це відбувається в бік зменшення кількості іхтіогліптів до повного їх зникнення.

Колір графічного пегматиту рожевий, сірий, бежевий і залежить від мінерального складу. Є лише два основних мінерали, а саме польовий шпат і кварц. Найбільш поширеним польовим шпатом у графічному пегматиті є мікроклін. Контрастність іхтіогліптів залежить від кольору кварцу і чіткості кордонів з польовим шпатом. За кольором розрізняють темно- і світло-сірий кварц, які знаходяться в різних співвідношеннях в межах одного зразка. Крім того, спостерігається і певна закономірність: чим більше темно-сірого кварцу, тим контрастніше малюнок пегматиту, і навпаки. На контрастність малюнка також впливає і колір польового шпату, який варіює від бежевого до коричневого. Найбільшу контрастність створює бежевий колір. Через наявність коричневого кольору з червоним відтінком частково втрачається колір кварцу.

Технологічний процес обробки пегматитів аналогічний обробці гранітних порід і зводиться до надання каменю за допомогою алмазного інструменту необхідної форми, при цьому відбувається посилення інтенсивності кольору, малюнка, блиску. При обробці письмових пегматитів необхідно враховувати закономірності їх утворення. Так, малюнок пегматиту залежить від площини різання: при поперечному перерізі отримують графічний малюнок; поздовжній переріз дає малюнок у вигляді ниткоподібних виділень. У сферичних виробках малюнок каменю змащується і стає невиразним. Найбільший естетичний ефект спостерігається у виробках з поперечним зрізом і плоскою поверхнею.

Декоративність письмового пегматиту визначалася на зразках з полірованою фактурою лицьової поверхні та пиляною фактурою бокових та задньої граней.

За кольоровими ознаками, пегматит графічної структури є хроматичним, так як на полірованій поверхні чітко видно основний бежевий колір з продовгуватими або пластинчастими вкрапленнями кварцу сірого кольору. В усіх зразках спостерігається чітко виражений малюнок.

Структуру зразків можна охарактеризувати як середньо-кристалічну, хоча в двох зразках зустрічаються перехідні зони від дрібно- до крупно-кристалічної. Пегматит не просвічується, що відповідає III категорії за шкалою просвічуваності.

До переваг можна віднести доволі непогану здатність до полірування (граничний блиск полірованої поверхні 130-160 одиниць шкали блискоміра). Негативною ознакою є помітна тріщинуватість в деяких зразках.

Загальну оцінку виконано кваліметричним методом за бальною системою згідно з методичними рекомендаціями. Підсумкова оцінка декоративності письмового пегматиту з врахуванням коригуючих коефіцієнтів склала 28 балів (II клас декоративності).